

Byla T-43/02

Jungbunzlauer AG
prieš
Europos Bendrijų Komisiją

„Konkurencija — Karteliai — Citrinų rūgštis — EB 81 straipsnis — Bauda —
Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalis — Veiksmų priskyrimas dukterinei
bendrovei — Baudų teisėtumo principas — Baudų nustatymo metodo gairės —
Proporcingumo principas — *Ne bis in idem principas* — Teisė susipažinti
su bylos medžiaga“

2006 m. rugsėjo 27 d. Pirmosios instancijos teismo (trečioji kolegija)
sprendimas II - 3448

Sprendimo santrauka

1. *Bendrijos teisė — Bendrieji teisės principai — Teisinis saugumas*
2. *Konkurencija — Baudos — Dydis — Nustatymas*
(Tarybos reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalis; Komisijos pranešimas 98/C 9/03)

3. *Konkurencija — Bendrijos normos — Pažeidimai — Priskyrimas*
(EB 81 straipsnio 1 dalis)

4. *Konkurencija — Baudos — Dydis — Nustatymas — Kriterijai — Konkretus poveikis rinkai*
(Tarybos reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalis; Komisijos pranešimo 98/C 9/03 1 A punkto pirmoji pastraipa)

5. *Konkurencija — Baudos — Dydis — Nustatymas — Kriterijai — Pažeidimo sunkumas*
(Tarybos reglamento Nr. 17 15 straipsnis)

6. *Konkurencija — Baudos — Dydis — Nustatymas — Kriterijai — Pažeidimo sunkumas*
(Tarybos reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalis)

7. *Konkurencija — Baudos — Dydis — Nustatymas — Kriterijai — Pažeidimo sunkumas*
(Tarybos reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalis)

8. *Konkurencija — Baudos — Dydis — Nustatymas*
(Tarybos reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalis; Komisijos pranešimas 98/C 9/03)

9. *Konkurencija — Baudos — Dydis — Nustatymas — Kriterijai — Pažeidimo sunkumas*
(Tarybos reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalis)

10. *Konkurencija — Baudos — Dydis — Nustatymas — Kriterijai — Pažeidimo sunkumas — Lengvinančios aplinkybės*
(Tarybos reglamento Nr. 17 15 straipsnis; Komisijos pranešimo 98/C 9/03 3 punktas)

11. *Konkurencija — Baudos — Bendrijos sankcijos ir valstybėje narėje ar trečiojoje valstybėje skirtos sankcijos už nacionalinės konkurencijos teisės pažeidimą*
(Tarybos reglamento Nr. 17 15 straipsnis)

12. *Konkurencija — Baudos — Dydis — Bendrijos sankcijos ir valstybės narės institucijos skirtos sankcijos už nacionalinės konkurencijos teisės pažeidimą*
(Tarybos reglamento Nr. 17 15 straipsnis)
13. *Konkurencija — Baudos — Dydis — Nustatymas*
(EB 81 straipsnio 1 dalis ir EB 82 straipsnis; EEE susitarimo 53 straipsnio 1 dalis; Tarybos reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalis)
14. *Konkurencija — Administracinė procedūra — Teisės į gynybą paaiskinimas — Susipažinimas su byla*
(EB 81 straipsnio 1 dalis; Tarybos reglamento Nr. 17 19 straipsnio 1 dalis)
15. *Konkurencija — Baudos — Dydis — Komisijos diskrecija — Teisminė kontrolė*
(EB 229 straipsnis)

1. Teisėtumo principas kyla iš teisinio saugumo principo, kuris yra bendrasis Bendrijos teisės principas, pagal kurį reikalaujama, kad bet koks Bendrijos teisės aktas, ypač kai juo skiriamos arba leidžiama skirti sankcijas, būtų aiškus ir tikslus, jog suinteresuotieji asmenys galėtų aiškiai žinoti iš jų kylančias savo teises ir pareigas ir atitinkamai imtis veiksmų.

kuriais nustatomos administracinės nuobaudos ar kuriais leidžiama tai daryti. Jis taikomas ne tik normoms, kurios nustato pažeidimų sudėties požymius, bet ir normoms, kuriomis nustatomos dėl tų normų pažeidimo kylančios pasekmės.

Šis principas – vienas iš bendrųjų Bendrijos teisės principų, pagrindžiančių bendras valstybių narių konstitucines tradicijas, bei įtvirtintas įvairiose tarptautinėse sutartyse, pavyzdžiui, Europos žmogaus teisių konvencijos 7 straipsnyje, be kita ko, baudžiamųjų pažeidimų ir bausmių atžvilgiu, yra taikomas tiek baudžiamosios teisės normoms, tiek specifiniams administraciniams aktams,

Šiuo atžvilgiu iš šios konvencijos 7 straipsnio 1 dalies matyti, kad įstatymas turi aiškiai apibrėžti pažeidimus ir už juos taikomas bausmes. Ši sąlyga yra įvykdyta, jeigu teisės subjektas iš atitinkamos nuostatos teksto ir prireikus

teismų pateikiamo jos aiškinimo gali žinoti, už kokius veiksmus ar neveikimą jam atsiranda baudžiamoji atsakomybė.

gaus teisių teismas, vertindamas vartojamų sąvokų apibrėžtumą, atsižvelgia ne tik į patį įstatymo tekstą, bet ir į tuo metu nusistovėjusią ir paskelbtą teismų praktiką.

Be to, atsižvelgimas į bendras valstybių narių konstitucines tradicijas neleidžia kitaip aiškinti teisėtumo principo, kuris yra bendrasis Bendrijos teisės principas.

Remiantis Europos žmogaus teisių teismo praktika darytina išvada, kad pagal konvencijos 7 straipsnio 1 dalį nereikalaujama, jog nuostatos, pagal kurias skirtos šios sankcijos, būtų tokios tikslios, kad dėl jų pažeidimo galinčios kilti pasekmės būtų absoliučiai tiksliai numatomos. Pagal šio teismo praktiką nuostatos sąvokų neapibrėžtumas nebūtinai lemia konvencijos 7 straipsnio pažeidimą. Šiame straipsnyje vartojama teisės sąvoka atitinka kituose konvencijos straipsniuose vartojamą įstatymo sąvoką. Be to, įstatymai iš tiesų neužtikrina absoliutaus tikslumo ir daugelyje iš jų, siekiant išvengti perdėto nelankstumo bei prisitaikyti prie kintančių aplinkybių, yra vartojamos daugiau ar mažiau neaiškios formuluotės, o jų aiškinimą ir taikymą užtikrina praktika. Tačiau kiekvienam įstatymui taikomos kokybinės sąlygos, tarp kurių yra jų prieinamumas ir numatymas. Tai, kad įstatymu suteikiama diskrecija, savaime neprieštarauja numatymo reikalavimui, jeigu, atsižvelgiant į siekiamą teisėtą tikslą, yra pakankamai aiškiai apibrėžiama tokios teisės apimtis ir naudojimosi ja sąlygos, kad teisės subjektas būtų deramai apsaugotas nuo savivalės. Galiausiai Europos žmo-

(žr. 71/73, 75–81 punktus)

2. Konkurencijos srityje įmonių negalėjimas iš anksto tiksliai žinoti kiekvienu atveju Komisijos skiriamų baudų dydžio neįrodo, kad Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalimi pažeidžiamas teisėtumo principas.

Siekiant išvengti per didelio norminio nelankstumo ir tam, kad būtų galima pritaikyti teisės normą prie aplinkybių, sankcijos, kuri gali būti skirta už atitinkamą pažeidimą, atveju turi būti galimas tam tikras nenumatymo laipsnis. Taip

bauda, kurios minimalaus ir maksimalaus dydžio ribos yra pakankamai apibrėžtos, gali prisidėti prie šios sankcijos veiksmingumo tiek jos taikymo, tiek jos atgrasančio poveikio atžvilgiu.

kriterijų ir apskaičiavimo metodo, kurį ji privalo taikyti nustatydamą baudos dydį.

Šiuo atžvilgiu Komisija neturi neribotos ir pernelyg didelės diskrecijos nustatydamą baudas už konkurencijos normų pažeidimus, nes ji turi paisyti pagal atitinkamos įmonės apyvartą nustatytą maksimalių ribų. Atsižvelgiant į tokių pažeidimų kaip karteliai atveju Komisijos ginamus interesus, atitinkamos įmonės 10 % praėjusių verslo metų metinės apyvartos riba yra pagrįsta. Be to, baudų, kurios gali būti skiriamos pagal Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį, pagrįstumą reikia vertinti ne absoliučiai, o sąlygiškai, t. y. atsižvelgiant į pažeidėjo apyvartą.

Pati Komisija, remdamasi Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalyje minėtais kriterijais, išplėtojo visuotinai žinomą ir prieinamą sprendimų praktiką. Nors ankstesnė Komisijos sprendimų praktika nustatant baudos dydį savaime jai nėra privaloma, vadovaudamasi vienodo požiūrio principu, kuris yra vienas iš jai privalomų bendrųjų teisės principų, Komisija negali panašių situacijų vertinti skirtingai, o skirtingų situacijų vienodai, nebent toks vertinimas yra objektyviai pateisinimas.

Be to, Komisija, siekdama skaidrumo ir didesnio atitinkamų įmonių teisinio saugumo, paskelbė gaires, kuriose pateikė apskaičiavimo metodą, kiekvienu atveju privalomą jai pačiai.

Komisija taip pat privalo laikytis bendrųjų teisės principų, ypač vienodo požiūrio ir proporcingumo principų bei

Galiausiai, remiantis EB 253 straipsniu, Komisija turi nurodyti motyvus visų pirma dėl baudos dydžio ir šiuo atžvilgiu

pasirinkto metodo. Šis motyvavimas turi aiškiai ir nedviprasmiškai atskleisti Komisijos argumentus, kad suinteresuotieji asmenys galėtų sužinoti sprendimo priėmimo motyvus ir įvertinti galimybę kreiptis į Bendrijos teismą ir kad šis prireikus galėtų vykdyti teisminę kontrolę.

pirmoji toliau veikia kaip juridinis vietas, Bendrijos konkurencijos teisės požiūriu nereiškia, jog antroji negali tapti atsakinga už pirmosios veiksmus.

(žr. 122, 132 punktus)

(žr. 82–91 punktus)

3. EB 81 straipsnio 1 dalis, pagal kurią įmonėms draudžiama, *inter alia*, sudaryti susitarimus arba dalyvauti suderintuose veiksmuose, kurie gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą ir kurių tikslas ar padarinys yra trukdyti, riboti arba iškreipti konkurenciją bendrojoje rinkoje, yra skirta iš materialių ir žmogiškųjų elementų visumos sudarytiems ūkio subjektams, kurie gali prisidėti prie toje nuostatoje nurodytų pažeidimų padarymo.

Kai tarp pažeidimo padarymo momento ir momento, kai įmonė turi už jį atsakyti, už grupės veiklą rinkoje, kur buvo padarytas konkurencijos normų pažeidimas, atsakinga bendrovė perduoda savo veiklą kitai tos grupės bendrovei, tai, kad

4. Pagal Baudų, skiriamų pagal Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį ir EAPB sutarties 65 straipsnio 5 dalį, nustatymo metodo gairių 1 A punkto pirmąją pastraipą, apskaičiuodama baudą pagal pažeidimo sunkumą, Komisija, be kita ko, atsižvelgia į konkrečią pažeidimo įtaką rinkai, kur tai galima įvertinti. Ši, galinti būti įvertinama, kartelio įtaka rinkai turi būti laikoma pakankamai įrodyta, kai Komisija gali pateikti konkrečių ir patikimų duomenų, pakankamai pagrįstai parodančių, kad kartelis turėjo įtakos rinkai.

Kartelio įtakos atitinkamai rinkai nagrinėjimas yra neišvengiamai susijęs su rėmimusi tam tikromis prielaidomis. Tokiomis aplinkybėmis Komisija turi išsiaiškinti, kokia būtų buvusi atitinkamo produkto kaina nesant kartelio. Tačiau nagrinėjant realių kainų pokyčių priežastis yra pavojinga dėl kiekvienos iš jų

daryti kokias nors teorines išvadas. Reikia atsižvelgti į objektyvią aplinkybę, kad dėl kainų kartelio šalys atsisakė laisvės konkuruoti kainomis. Taip pat įtakos, susijusios su kitais veiksniais nei šis savanoriškas kartelio šalių susilaikymas, vertinimas yra neišvengiamai paremtas pakankamai pagrįstomis, tačiau kiekybiškai tiksliai neįvertinamomis tikimybėmis.

kartelio atveju. Iš tikrųjų tam, kad galėtų atsižvelgti į konkrečią kartelio įtaką rinkai, Komisijai pakanka nurodyti „svarbias priežastis, dėl kurių reikia į tai atsižvelgti“.

(žr. 161 punktą)

Todėl Komisijai negali būti priekaištaujama rėmusis konkrečia antikonkurencinio kartelio, kaip antai kainų kartelis ar su pardavimo kvotomis susijęs kartelis, įtaka rinkai, tvirtinant, kad ji kiekybiškai neįvertino šios įtakos ar nepateikė skaičiais išreikšto vertinimo šiuo klausimu, nes kitaip gairių 1 A punkto pirmojoje pastraipoje įtvirtintas kriterijus, į kurį atsižvelgiama nustatant baudos dydį, pasidarytų neveiksmingas.

(žr. 151–155 punktus)

5. Konkurencijos srityje Komisijos įrodinėjimo pareiga, susijusi su pažeidimo poveikiu nagrinėjamai rinkai, jeigu ji atsižvelgia į jį apskaičiuodama baudą pagal pažeidimo sunkumą, yra mažesnė už jos pareigą įrodyti patį pažeidimą

6. Vertinant pažeidimo konkurencijos srityje sunkumą, reikia ypač atsižvelgti į inkriminuojamų veiksmų teisinį ir ekonominį kontekstą. Šiuo atžvilgiu, norėdama įvertinti konkrečią pažeidimo įtaką rinkai, Komisija turi atsižvelgti į konkurenciją, kuri būtų įprastai buvusi, jei pažeidimas nebūtų buvęs padarytas.

Pirmiausia iš to išplaukia, kad kainų kartelių atveju turi būti pakankamai pagrįstai nustatyta, jog susitarimai iš tikrųjų leido suinteresuotosioms įmonėms nustatyti didesnes kainas, nei jos būtų buvusios nesant kartelio. Antra, iš to išplaukia, kad vertindama Komisija turi atsižvelgti į visas objektyvias nagri-

nėjamos rinkos sąlygas esančiame ekonominiame bei galimai teisiniame kontekste. Tam tikrais atvejais reikia atsižvelgti į „objektyvių ekonominių veiksnių“, rodančių, kad „laisvos konkurencijos“ sąlygomis kainų lygis būtų kitęs kitaip, nei jis kito esant karteliui, buvimą.

gali būti pažeidimo masto rodiklis. Kita vertus, darytina išvada, kad nei vienam, nei kitam iš šių skaičių nereikia suteikti neproporcingos svarbos kitų vertinimo kriterijų atžvilgiu, todėl tinkamas baudos dydis negali būti nustatytas remiantis vien apskaičiavimu pagal bendrą apyvartą.

(žr. 177–179 punktus)

7. Konkurencijos normų pažeidimų sunkumo laipsnis turi būti nustatytas atsižvelgiant į daug veiksnių, pavyzdžiui, konkrečias bylos aplinkybes ir jos kontekstą, tačiau nėra privalomo ar baigtinio kriterijų, į kuriuos reikia atsižvelgti, sąrašo.

(žr. 213, 214, 227 punktus)

Be to, atsižvelgiant į susiklosčiusią situaciją, vienu iš pažeidimo sunkumo vertinimo kriterijų gali būti pažeidimo objektu esančių prekių kiekis ir vertė, įmonės dydis bei ekonominis pajėgumas ir todėl įtaka, kurią ji galėjo daryti atitinkamai rinkai. Viena vertus, darytina išvada, kad nustatant baudos dydį yra teisėta atsižvelgti tiek į bendrą įmonės apyvartą, kuri yra jos dydžio ir ekonominio pajėgumo rodiklis, nors netikslus ir netobulus, tiek į atitinkamų įmonių užimamą atitinkamos rinkos dalį, kuri

8. Nustatydamą baudų, skirtingų skirtingoms konkurencijos normų pažeidime dalyvavusioms įmonėms, dydį, Komisija, laikydama Baudų, skiriamų pagal Reglamentą Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį ir EAPB sutarties 65 straipsnio 5 dalį, nustatymo metodo gairių, turi teisę nustatyti baudas ne pagal kiekvienos iš suinteresuotųjų įmonių bendrą apyvartą atitinkamoje rinkoje, o jas apskaičiuodama visoms suinteresuotosioms įmonėms atskaitos tašku laikyti absoliutų, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, nustatomą dydį, kuris vėliau kiekvienos įmo-

nės atžvilgiu yra koreguojamas atsižvelgiant į daugelį dalykų.

(žr. 223 punktą)

9. Pagal proporcingumo principą reikalaujama, kad Bendrijos institucijų aktai neviršytų to, kas yra tinkama ir būtina nustatytam tikslui pasiekti.

Apskaičiuojant baudas, pažeidimų sunkumo laipsnis turi būti nustatytas atsižvelgiant į daugelį veiksnių ir nė vienam iš šių veiksnių nereikia suteikti neproporcingos svarbos kitų vertinimo kriterijų atžvilgiu.

Šiomis aplinkybėmis proporcingumo principas reiškia, kad Komisija privalo nustatyti baudą, proporcingą veiksniams, į kuriuos buvo atsižvelgta vertinant pažeidimo sunkumą, ir šiuo atžvilgiu tuos veiksnius taikyti nuosekliai bei objektyviai pateisinamai.

(žr. 226–228 punktus)

10. Baudų, skiriamų pagal Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį ir EAPB sutarties 65 straipsnio 5 dalį, nustatymo metodo gairių 3 punkto pirmoji įtrauka numato, kad dėl lengvinančių aplinkybių baudos dydis yra sumažinamas, jeigu, pavyzdžiui, atitinkamos įmonės vaidmuo pažeidime buvo „išimtinai pasyvus arba prisitaikėliškas“.

Vienas iš dalykų, galinčių įrodyti pasyvų įmonės vaidmenį kartelyje, į kurį galima atsižvelgti, yra daug retesnis, palyginti su kitais kartelio dalyviais, jos dalyvavimas susitikimuose, vėlesnis jos atėjimas į rinką, kuri yra pažeidimo objektas, neatsižvelgiant į jos dalyvavimo pažeidime trukmę, bei pažeidime dalyvavusių trečiųjų įmonių atstovų aiškūs pareiškimai šiuo klausimu. Be to, „išimtinai pasyvus kartelio dalyvio vaidmuo“ reiškia, jog jo elgesys yra „ne itin reikšmingas“, t. y. jis aktyviai nedalyvavo rengiant antikonkurencinį susitarimą ar susitarimus.

Nepakanka, kad tam tikrais kartelio laikotarpiais ar tam tikrų kartelio susitarimų atžvilgiu atitinkamos įmonės vaidmuo buvo „ne itin reikšmingas“. Šiuo

atžvilgiu yra nesuderinami su „ne itin reikšmingu“ pasyvaus prisitaikymo vaidmeniu susitikimų rengimas, dienotvarkės siūlymas, parengiamųjų dokumentų platinimas organizuojant susitikimus. Tokie veiksmai rodo palankų ir aktyvų atitinkamos įmonės požiūrį į kartelio sukūrimą, jo laikymąsi bei kontrolę.

įmonė, kuri, nepaisydama susitarimų su konkurentais, vykdo daugiau ar mažiau nepriklausomą politiką rinkoje, gali paprasčiausia mėginti pasinaudoti karteliu savo naudai.

(žr. 251, 252, 254, 255, 257, 267–269 punktus)

Gairių 3 punkto antra įtrauka numato baudos sumažinimą dėl lengvinančių aplinkybių, pavyzdžiui, susitarimų neįgyvendinimo praktikoje atveju. Todėl reikia patikrinti, ar įmonės nurodomos aplinkybės patvirtina, kad tuo laikotarpiu, kai ji buvo neteisėtų susitarimų šalis, iš tikrųjų jų netaikė konkuruodama rinkoje.

11. *Ne bis in idem* principas draudžia du kartus bausti tą patį asmenį už tą pačią neteisėtą veiką, siekiant apsaugoti tą patį teisinį interesą. Šiam principui taikyti reikalingos trys kumuliacinės sąlygos, t. y. faktinių aplinkybių vienodumas, tas pats pažeidėjas ir tas pats ginamas teisinis interesas.

Įmonės atžvilgiu dėl to paties neteisėto elgesio gali būti teisėtai vykdomos paralelios procedūros ir jai gali būti skirtos dvi sankcijos, iš kurių vieną skiria atitinkama kompetentinga valstybės narės institucija, o kitą – atitinkama Bendrijos institucija, jeigu tokiomis procedūromis siekiama skirtingų tikslų ir jeigu pažeistos normos nėra tos pačios.

Tačiau tai, kad įmonė, kurios dalyvavimas susitarime su jos konkurentais dėl kainų yra įrodytas, rinkoje veikia ne taip, kaip sutarta su konkurentais, nebūtinai yra veiksnys, į kurį, apskaičiuojant skirtingos baudos dydį, turi būti atsižvelgta kaip į lengvinančią aplinkybę. Iš tikrųjų

Todėl *ne bis in idem* principas juo labiau negali būti taikomas tokiu atveju, kai Komisijos ir trečiosios valstybės valdžios

institucijų procedūromis bei skirtomis sankcijomis akivaizdžiai siekiama skirtingų tikslų. Iš tikrųjų pirmuoju atveju siekiama apsaugoti neiškreiptą konkurenciją Europos Sąjungos teritorijoje ar Europos ekonominėje erdvėje, o antruoju – apsaugoti trečiosios valstybės rinką. Todėl sąlyga dėl ginamo teisinio intereso tapatumo, kuri būtina *ne bis in idem* principui taikyti, nėra tenkinama šiuo atveju.

(žr. 285–287 punktus)

Nr. 17 15 straipsnį, privalo atsižvelgti į sankcijas, kurios jau buvo taikytos tai pačiai įmonei už tas pačias veikas.

Vis dėlto pareigą atsižvelgti į teisingumo reikalavimą lemia, pirma, glaudi valstybių narių nacionalinių rinkų ir bendrosios rinkos tarpusavio priklausomybė ir, antra, ypatinga Bendrijos ir valstybių narių kompetencijos pasidalijimo kartelių srityje toje pačioje teritorijoje sistema.

(žr. 290 ir 291 punktus)

12. Vykstant dviem analogiškomis procedūroms, kurių priimtinumas grindžiamas konkrečia kompetencijos tarp Bendrijos ir valstybių narių pasidalijimo sistema konkurencijos srityje ir kuriomis siekiama skirtingų tikslų, galimybės skirti kumuliacines sankcijas, kurių vieną skiria Bendrijos institucijos, o kitą – nacionalinės institucijos, taikomas teisingumo reikalavimas. Jeigu sankcijos yra skirtos už valstybės narės kartelių teisės pažeidimus, t. y. padarytus Bendrijos teritorijoje, šis teisingumo reikalavimas reiškia, kad Komisija, nustatydamą baudų dydį pagal Reglamento

13. Komisijos diskrecija skirti baudas įmonėms, kurios tyčia ar dėl aplaidumo pažeidžia EB 81 straipsnio 1 dalį arba EB 82 straipsnį, yra viena iš Komisijai suteiktų priemonių, leidžiančių įgyvendinti jai Bendrijos teisės suteiktą priežiūros funkciją. Ši funkcija apima užduotį vykdyti bendrą politiką, kuria siekiama taikyti Sutartyje nustatytus principus konkurencijos srityje bei orientuoti įmonių veiklą, kad ji atitiktų šiuos principus.

Iš to matyti, kad Komisija turi teisę nuspręsti dėl baudos dydžio, siekdama

sustiprinti jos atgrasantį poveikį, jeigu konkrečios rūšies pažeidimai vis dar yra pakankamai dažni dėl pelno, kurio iš pažeidimo gali turėti tam tikros suinteresuotosios įmonės, nors jų neteisėtumas buvo aiškus vos pradėjus taikyti Bendrijos konkurencijos politiką.

kybėmis minėta atsakymo į pranešimą apie kaltinimus ištrauka arba prie šio atsakymo pridėtas dokumentas yra medžiaga, apkaltinanti pažeidime dalyvavusias šalis.

Komisijos siekiamas atgrasymo tikslas skirtas valdyti įmonių elgesį Bendrijoje ar Europos ekonominėje erdvėje (EEE). Todėl už Bendrijos konkurencijos normų pažeidimą įmonei skirtos baudos atgrasantis pobūdis negali būti nustatytas nei remiantis tik konkrečia jos situacija, nei atsižvelgiant į tai, kad ji laikėsi EEE nepriklausančiose trečiojoje valstybėse nustatytą konkurencijos normų.

Suinteresuotoji įmonė turi įrodyti, kad Komisijos sprendimas būtų buvęs kitoks, jei nepateikto susipažinti dokumento, kuriuo Komisija grindė kaltinimus šiai įmonei, nebūtų buvę galima naudoti kaip apkaltinamojo įrodymo.

(žr. 297, 298 ir 300 punktus)

14. Jeigu Komisija per EB 81 straipsnio 1 dalies taikymo procedūrą, siekdama įrodyti pažeidimą, ketina remtis atsakymo į pranešimą apie kaltinimus ištrauka ar prie tokio atsakymo pridėtu dokumentu, kitoms šioje procedūroje dalyvaujančioms šalims privalo būti suteikta galimybė pareikšti nuomonę dėl tokios įrodinėjimo priemonės. Tokiomis aplin-

Kalbant apie išteisinamojo dokumento nepateikimą, atitinkama įmonė turi įrodyti tik tai, kad jo neatskleidimas galėjo turėti įtakos procedūros eigai ir Komisijos sprendimo turiniui jos nenaudai. Įmonei pakanka įrodyti, kad ji būtų galėjusi panaudoti tokį išteisinamąjį dokumentą gynybai taip, jog jeigu būtų galėjusi juo remtis per administracinę procedūrą, būtų galėjusi nurodyti aplinkybes, kurios nesutampa su Komisijos tuo etapu padarytomis išvadomis, ir todėl bent jau dėl elgesio, kuriuo ji kaltinama, trukmės ir sunkumo ji būtų galėjusi padaryti kokią nors įtaką Komisijos sprendime pateiktiems vertinimams ir galiausiai baudos dydžiui. Šiomis aplinkybėmis galimybė, kad neatskleistas

dokumentas galėjo turėti įtakos procedūros eigai ir Komisijos sprendimo turiniui, gali būti įrodyta tik atlikus pirminį kai kurių įrodinėjimo priemonių vertinimą, kuris parodytų, kad neatskleisti dokumentai šių įrodymų atžvilgiu galėjo turėti reikšmės, į kurią buvo būtina atsižvelgti.

15. Jeigu išnagrinėjus įmonės ieškinio pagrindus, kuriais yra ginčijamas Komisijos sprendimo, kuriuo jai skiriama bauda už Bendrijos konkurencijos normų pažeidimus, teisėtumas, nenustatyta jokių teisės pažeidimų, Pirmosios instancijos teismas neturi sumažinti baudos dydžio, naudodamasis jam suteikta neribota jurisdikcija.

(žr. 343, 344, 351 punktus)

(žr. 386 punktą)